

Examenul de bacalaureat național 2015

**Proba E. a)
Limba și literatura română**

Varianta 5

**Filiera teoretică – Profil real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citește următorul text:

**SCENA IV
RUXANDRA, ȘERBAN**

RUXANDRA (stingherită, cu ochii în jos): *Te rog să mă ierți pentru Ilie.* (Pauză scurtă; amândoi așteaptă să se îndepărteze zgomotul pașilor.)

ȘERBAN (se apropie repede, emoționat): *Ruxandră!* (Îi sărută mâinile.)

RUXANDRA: *Șerban! Șerban! Șerban!*

ȘERBAN: *Mi-a fost atât de dor de tine în aste trei zile ...*

RUXANDRA: *Au fost prea lungi!*

ȘERBAN: *De ce ai fost rea adineaori și ai spus că socoteai că am plecat?*

RUXANDRA: *N-am știut ce să spun în fața lui Ilie. M-am zăpăcit. Și adevărul e că n-ai venit trei zile întregi! Asta e a patra. [...]*

ȘERBAN: *Nu te încrunta! Nu te încrunta! Fruntea ta limpede nu trebuie să se încrunte.*

RUXANDRA (spontan, veselă): *Te-am visat toată noaptea.*

ȘERBAN: *Cum?*

RUXANDRA: *Cântai. Era parcă acolo, la Paris, cântai. Eu eram în sală, tu pe o scenă, așa cum mi-ai povestit că a fost la examenul tău. Cântai frumos, și pe urmă ai coborât de pe scenă în sală, drept la mine, printre oameni. Și ...*

ȘERBAN: *Spune!*

RUXANDRA: *Nu mai spun.*

ȘERBAN: *Haide! De ce?*

RUXANDRA: *Mi-e rușine!*

ȘERBAN: *Dragostea mea!*

RUXANDRA (viu): *Așa ai spus! Așa ai spus în vis! (Râde.)*

ȘERBAN: *Am spus: „Dragostea mea”! Și pe urmă te-am luat în brațe și am ieșit cu tine din sală.*

RUXANDRA: *Nu, m-ai luat de mână, am ieșit amândoi din sală, și toată lumea șoptea: „Pe ea o iubește! Pe ea o iubește!”*

ȘERBAN: *Ce oameni deștepți! (Îngenunche lângă ea.) Pe ea o iubește! Pe ea o iubește! (Îi sărută mâinile, rochia [...].)*

RUXANDRA: *Șerban! Să nu vină cineva! (Îi sărută repede pe ochi, pe păr, pe gură.)*

ȘERBAN (se ridică odată cu ea, stau îmbrățișați lângă pian): *Ai putea să trăiești lângă mine câțiva ani crunți de lipsuri, de sărăcie?*

RUXANDRA: *Toată viața!*

ȘERBAN: *Nu, nu toată viața. Și cei de acolo, știi, muzicanții mari, cred în mine, spun că voi face carieră. Mi-e rușine să-ți repet cuvintele lor. Nu pot ... Ei spun ... Lasă, că au să-ți spună ție.*

(Lucia Demetrius, **Trei generații**)

Scrive pe foaia de examen răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la text:

1. Numește câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor *socoteai* și *deștepți*. **2 puncte**
2. Explică rolul cratimei în secvența *n-ai venit*. **2 puncte**
3. Construiește un enunț în care să folosești o locuțiune/expresie care conține substantivul *viață*. **2 puncte**

4. Precizează o temă a discuției dintre personajele din textul dat. **4 puncte**
5. Transcrie, din textul dat, două cuvinte/grupuri de cuvinte care sunt mărci ale adresării directe. **4 puncte**
6. Menționează o modalitate de caracterizare a personajului Ruxandra, exemplificând-o cu o secvență semnificativă din textul dat. **4 puncte**
7. Prezintă rolul notațiilor autorului în textul dat. **4 puncte**
8. Ilustrează, cu câte un exemplu din textul dat, două trăsături ale genului dramatic. **4 puncte**
9. Comentează, în 60 – 100 de cuvinte, următoarea secvență din text:
ȘERBAN (se ridică odată cu ea, stau îmbrățișați lângă pian): *Ai putea să trăiești lângă mine câțiva ani crunți de lipsuri, de sărăcie?*
RUXANDRA: *Toată viața!*
ȘERBAN: *Nu, nu toată viața. Și cei de acolo, știi, muzicanții mari, cred în mine, spun că voi face carieră. Mi-e rușine să-ți repet cuvintele lor. Nu pot ... Ei spun ... Lasă, că au să-ți spună ție.* **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Scrive un text de tip argumentativ de 150 – 300 de cuvinte despre *importanța practicării unui sport la orice vârstă*.

În elaborarea textului de tip argumentativ, trebuie:

- să respecti structura discursului de tip argumentativ: formularea ideilor în scris, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri; **8 puncte**
- să ai conținutul adecvat argumentării pe tema dată: formularea ipotezei/a propriei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate ipotezei, formularea unei concluzii pertinente; **16 puncte**
- să respecti normele limbii literare (registru stilistic adecvat, normele de exprimare, de ortografie și de punctuație) și precizarea privind numărul de cuvinte. **6 puncte**

Notă! În vederea acordării punctajului, textul trebuie să fie în concordanță cu problematica pusă în discuție.

Nu sunt obligatorii exemplele din opere literare.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de 600 – 900 de cuvinte despre *particularitățile de construcție a unui personaj* într-un text narativ studiat aparținând lui Ion Creangă, G. Călinescu sau Marin Preda.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales, prin raportare la conflictul/conflictele din textul narativ studiat;
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, ilustrate prin două episoade/citate/secvențe comentate;
- ilustrarea a patru componente de structură, de compoziție și de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, construcția subiectului, perspectivă narativă, modalități de caracterizare, registre stilistice etc.);
- susținerea unei opinii despre modul în care o idee sau tema textului narativ studiat se reflectă în construcția personajului.

Notă!

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului vei primi **16 puncte** (câte 4 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului vei primi **14 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 3 puncte; *abilități de analiză și argumentare* – 3 puncte; *utilizarea limbii literare* – 2 puncte; *ortografia* – 2 puncte; *punctuația* – 2 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 punct; *respectarea precizării privind numărul de cuvinte* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Examenul de bacalaureat național 2015

**Proba E. a)
Limba și literatura română**

Varianta 5

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- **Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. câte 1 punct pentru numirea fiecărui sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor indicate (de exemplu: *socoteai* – *credeai*; *deștepți* – *inteligenți*) **2 x 1 p. = 2 puncte**
2. explicarea rolului cratimei în secvența indicată (de exemplu: marchează rostirea legată a două cuvinte; marchează elidarea unei vocale) **2 puncte**
3. construirea oricărui enunț în care se folosește o locuțiune/expresie care conține cuvântul indicat **2 puncte**
4. precizarea unei teme a discuției dintre personajele din textul dat (de exemplu: iubirea) **4 puncte**
5. câte 2 puncte pentru transcrierea oricăror două cuvinte/grupuri de cuvinte din text care sunt mărci ale adresării directe (de exemplu: *Ruxandră*; *spune*) **2 x 2 p. = 4 puncte**
6. – menționarea unei modalități de caracterizare a personajului indicat **2 puncte**
– exemplificarea cu o secvență semnificativă din text a modalității de caracterizare menționate **2 puncte**
7. prezentarea rolului notațiilor autorului în textul dat: *prezentare adecvată și nuanțată* – 4 p.; *prezentare schematică* – 2 p. **4 puncte**
8. – câte 1 punct pentru menționarea oricăror două trăsături ale genului dramatic din textul dat (de exemplu: folosirea dialogului ca mod de expunere; prezența indicațiilor scenice) **2 x 1 p. = 2 puncte**
– câte 1 punct pentru ilustrarea, cu câte un exemplu din textul dat, a fiecăreia dintre cele două trăsături menționate **2 x 1 p. = 2 puncte**
9. – comentarea secvenței indicate: *comentare adecvată și nuanțată* – 3 p.; *comentare schematică, ezitantă* – 2 p.; *încercare de comentare* – 1 p. **3 puncte**
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

- structura discursului de tip argumentativ:
 - formularea ideilor în scris: *text clar organizat, coerent, cu echilibru între componente* – 4 p.; *text parțial organizat, fără echilibru între componente* – 2 p. **4 puncte**
 - utilizarea mijloacelor lingvistice specifice exprimării unei aprecieri (de exemplu: verbe de opinie, adverbe/locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității evaluative, conjuncții/locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, utilizate pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc., conectori argumentativi): *utilizare adecvată* – 4 p.; *utilizare parțial adecvată* – 2 p. **4 puncte**
- conținutul argumentării:
 - formularea ipotezei/a propriei opinii față de problematica propusă **2 puncte**
 - câte 3 puncte pentru enunțarea fiecăruia dintre cele două argumente adecvate ipotezei **2 x 3 p. = 6 puncte**
 - câte 3 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: *dezvoltare clară, nuanțată* – 3 p.; *încercare de dezvoltare, schematism* – 1 p. **2 x 3 p. = 6 puncte**
 - formularea unei concluzii pertinente **2 puncte**

- respectarea normelor limbii literare și a precizării privind numărul de cuvinte:
- registrul stilistic adecvat cerinței **1 punct**
 - respectarea normelor de exprimare (0-1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
 - respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0-1 greșeli ortografice și de punctuație – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**
 - respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

Notă! În vederea acordării punctajului, textul trebuie să fie în concordanță cu problematica pusă în discuție.

Nu sunt obligatorii exemplele din opere literare.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Conținut – 16 puncte

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales, prin raportare la conflictul/conflictele din textul narativ studiat: **4 puncte**
- *prezentare adecvată și nuanțată, prin raportare la conflict/conflictele din textul narativ* – 4 p.
 - *prezentare adecvată, fără raportare la conflict/conflictele din textul narativ* – 2 p.
 - *prezentare schematică sau superficială* – 1 p.
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, ilustrate prin două episoade/citate/secvențe comentate **4 puncte**
- *menționarea oricărei trăsături a personajului ales* – 1 p.
 - *evidențierea trăsăturii menționate prin două episoade/citate/secvențe comentate* – 3 p.; *evidențierea trăsăturii menționate printr-un episod/citat sau printr-o secvență comentată* – 2 p.; *simpla numire a unor episoade/secvențe sau tendința de rezumare, scrierea unui citat, fără comentarea acestuia* – 1 p.
- câte 1 punct pentru ilustrarea fiecăruia dintre cele patru elemente de structură, de compoziție și de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru construcția personajului ales **4 x 1 p. = 4 puncte**
- susținerea unei opinii despre modul în care o idee sau tema textului narativ studiat se reflectă în construcția personajului: *susținere adecvată și nuanțată* – 4 p.; *încercare de susținere sau schematism* – 2 p.; *simplă formulare a opiniei* – 1 p. **4 puncte**

Redactare – 14 puncte

- organizarea ideilor în scris **3 puncte**
- *text clar, organizat, coerent, cu echilibru între componente, în care construcția paragrafelor subliniază ideile în succesiune logică* – 3 p.
 - *text parțial organizat, cu dezechilibru între componente, în care construcția paragrafelor nu subliniază ideile în succesiune logică* – 2 p.
 - *text vag organizat, fără evidențierea trecerii de la o idee la alta* – 1 p.
- abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**
- *relație adecvată între idee și argument, utilizare de argumente convingătoare, formulare de judecăți de valoare relevante* – 3 p.
 - *relație parțial adecvată între idee și argument, utilizare de argumente insuficient de convingătoare, formulare de judecăți parțial relevante* – 2 p.
 - *relație nerelevantă între idee și argument, schematism* – 1 p.
- utilizarea limbii literare (*stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată* – 2 p.; *vocabular restrâns, monoton* – 1 p.) **2 puncte**
- ortografia (0-1 erori: 2 p.; 2 erori: 1 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.) **2 puncte**
- punctuația (0-1 erori: 2 p.; 2 erori: 1 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.) **2 puncte**
- așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**
- respectarea precizării privind numărul de cuvinte **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 600 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.